

STAREA DE SPIRIT A LUI ION I. C. BRĂȚIANU LA ÎNCEPUTUL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (IUNIE 1914 - DECEMBRIE 1916)

Radu Ștefan VERGATTI*

Rezumat: Prim-ministrul român Ion I.C. Brătianu, la 1 iunie 1914, a participat la întâlnirea cu țarul Nicolae II, aflat în vizită în România. Împăratul rus a cerut insistent ca România să rămână neutră, sau să se alieze cu Antanta. Premierul român s-a aliat cu Antanta. La 14/27 august 1916 România a intrat în război ca aliat al Antantei. Trupele Austro-Ungariei, Germaniei, Bulgariei și Turciei au profitat de pe urma lipsei ajutorului Antantei pentru România. Trupele române au fost înfrânte. Ion C. Brătianu, în fața situației, a fost demoralizat. Și-a revenit din fericire repede, a reușit să organizeze retragerea în Moldova și rezistența României în fața atacurilor străine.

Cuvinte-cheie: România, neutralitate, Primul Război Mondial, lupta pe două fronturi

La 1 iunie 1914, în portul maritim românesc Constanța, a sosit țarul Nicolae al II-lea. Autocratul rus venise pe splendidul său yacht Standard împreună cu familia sa, aparent pentru o vizită de politețe. În realitate, în timpul acestei vizite oficiale, i-a declarat regelui Carol I că nu va sta indiferent în cazul unui război cu Serbia. A fost o premoniție a țarului? Nu înclin în această direcție.

Atentatul petrecut la 28 iunie 1914 în orașul bosniac Sarajevo, soldat cu uciderea moștenitorului tronului Imperiului Austro-Ungar, Franz-Ferdinand și a soției sale, principesa Sofia, a reprezentat, practic, pretextul declanșării primei conflagrații mondiale. În realitate, cauza determinantă pentru intrarea în luptă a nu mai puțin 28 de state, de pe toate continentele¹, a constituit-o dorința de reîmpărțire a imperiilor coloniale și de formare a statelor naționale în Europa.

România era interesată să rezolve problema încheșării statului ei etnic, pe baza principiului naționalităților. În fapt, diplomații și conducătorii politici din capitalele marilor puteri au folosit în mod formal acest principiu, care a permis o confirmare conceptuală a viitoarelor state naționale europene, preexistente sfârșitului primului război mondial.²

* Prof.univ.dr., membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România.

¹ Cf. Mircea Popa, *Primul război mondial*, București, 1979, p. 477; a se vedea și tabelele anexă.

² Se poate da ca exemplu în acest sens trasarea, încă din decembrie 1916 la Londra de către lordul Arthur James Balfour, a viitorului hotărâre convențională care trebuia să separe România și Ungaria,